

Протокол	<p align="center">Дванадесето официално заседание на КН на ОПРР 28 май 2013 г. 9:00 ч. Хотел “Калина палас”, гр. Трявна</p>
Предмет:	<p align="center">Дванадесето официално заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007 – 2013г.</p>
Участници:	<p>Деница Николова, МРРБ Снежина Славчева, МРРБ Ирина Захариева, МРРБ Боряна Войчева-Ненкова, МРРБ Тамара Кулева, МРРБ, СЦР Антонина Дончева, МРРБ, СИР Юлиян Моллов, МРРБ, ЮЦР Николай Милев, МРРБ, ЮИР Илиана Георгиева, МРРБ, ЮЗР Лазар Лазаров, АПИ Лазаринка Стоичкова, АПИ Мартин Георгиев, МТИТС Таня Вълкова, ИА ЕСМИС Десислава Михалкова, МИЕТ Любомир Петков, МИЕТ Ива Якимова, МИЕТ Анна Лазарова, МОСВ Наталия Илиева, МТСП Любка Видолова, МФ Маргаритка Цветкова, МОМН Цветан Стоевски, МЗ Ангел Ангелов, МК Кирчо Киров, МВР Маринела Събева, МС Явор Стоянов, МС Надя Генова, МС Кристина Хитрова, МС Гергана Митрева, МС Елица Самуилова, МС Мария Иванова, НСИ Владислав Стойков, РСР, ЮЗР Емил Караиванов, РСР, ЮЦР Даниел Панов, НСОРЕБ Стефан Василев, АИКБ Мирослава Методиева, БТПП Мишо Настев, ССИ Силвия Тодорова, БСК Емил Димитров, КТ „Подкрепа” Карстен Расмусен, ЕК Валери Натан, ЕК Василка Костадинова, МФ Пенка Добрева, МФ Искра Славова, МФ Надя Данкинова, ФОНД ФЛАГ</p>

	<p>Стефан Герасимов, ФОНД ФЛАГ Татяна Бояджиева, АПИ Ангел Ангелов, АПИ Вержиния Милева, МРРБ Мария Станевска, МРРБ Янита Биразова, МРРБ Цветелина Димитрова, МРРБ Надежда Ангелова, МРРБ Иван Попов, МРРБ Николета Борисова, МРРБ Цветелина Николова, МРРБ Костадин Варев, община Белово Анета Кечева, община Белово Петър Бошев, община Септември Румяна Цанева, община Трявна Драговир Николов, община Трявна Даниела Пейкова община Трявна Боряна Иванова, община Трявна Радостина Пухтова, община Трявна Димитър Здравков, община Садово</p>
Протокол:	Янита Биразова, МРРБ
Въведение:	
<p>Дванадесетото официално заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. (КН на ОПРР) се проведе в гр. Трявна, хотел «Калина палас». Присъстваха членове на КН на ОПРР, в това число представители на министерства, агенции, държавни ведомства, сдружения на общини, регионални съвети за развитие и социално-икономически партньори, наблюдатели от Европейската комисия, както и представители на ГД „Програмиране на регионалното развитие“ към МРРБ – Управляващ орган на ОПРР и Секретариат на КН.</p>	
<p>Откриване на заседанието и приветствие от г-жа Деница Николова, Ръководител на УО на ОПРР и Председател на КН на ОПРР, приветствие от г-н Карстен Расмусен, ГД „Регионална политика“ на ЕК</p>	
<p>Г-жа Деница Николова откри дванадесетото заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. и приветства всички с добре дошли. Тя отбеляза, че ще се направи отчет на основните дейности реализирани по ОПРР през изминалите 5 месеца и ще се отчете напредъка в процеса на програмиране за следващия програмен период. В рамките на заседанието ще си обърне внимание и на предизвикателствата и рисковете при изпълнението на програмата с оглед направените анализи по отношение на рисковите проекти и общите мерки, които са в изпълнение, както и на процесите за плавно приключване на настоящия програмен период. До момента има сключени 1083 договора, а размера на договорените средства е 96% от програмата. В бъдеще всички договори, които ще се сключат и всички мерки, които ще се изпълняват са вследствие на спестен ресурс, който е</p>	

освободен от проведени обществени поръчки от бенефициентите. Отчетен е и значителен напредък по отношение на верифицирани и сертифицирани средства. Разплатените средства са в размер на 44% от договорения ресурс или малко над 1.3 млн лв. Сертифицираните разходи от ЕК са в размер на 30% или около 1 млрд. лв. Г-жа Николова отбеляза, че оттук нататък сме изправени пред предизвикателствата да верифицираме и сертифицираме средства в двоен размер, за да се постигнат заложените цели до края на 2015 г. Наблюдава се голям напредък при договарянето на средства между бенефициентите и изпълнителите. След актуализиране на анализа на програмата към средата на май 2013 г. е отчетено четирикратно намаление на риска по отношение на сключените договори с изпълнители. Ако в началото на 2013 г. идентифицираният риск е бил в размер на 740 млн лв. по проекти без сключени основни договори с изпълнители, то към момента този риск е в размер на около 180 млн. лв. Г-жа Николова подчерта, че в рамките на днешното заседание предстои да се разгледат всички възможни варианти за реакция за намаляване на риска, както и да бъдат взети решения за действие през следващите месеци, които да доведат до намаляване на рисковете, пред които сме изправени в края на годината за спазване на правилото N+2/N+3, както и идентифицираният риск по отношение на възможността за загуба на средства в размер между 140 и 240 млн лв. Това е момента, когато всички членове на КН трябва да помислят и вземат решения в посока намаляване на този риск и да се избегне загубата на средства по ОПРР. Към момента спрямо оценката на риска и анализа има 84 рискови проекта, които се изпълняват от 51 общини, както и 23 проекта, които се реализират от конкретни бенефициенти. Вследствие на този оценен риск са анализирани 6 варианта, в рамките на които са търсени адекватни възможности, за да не се стига до загуба на средства и в тази посока днес ще бъде предложен и обсъден един от вариантите, съгласно който според УО на ОПРР най-плавно и най-адекватно би намерил решение за намаляване на риска. В тази връзка ще бъде предложено вземане на решение за включване на голям проект в оперативната програма, който да даде възможност, чрез механизма който има за разписване на финансовия план, размера на този проект да бъде намален от правилото N+2/N+3. Г-жа Николова отбеляза, че до момента заседанията на КН са били по-скоро информативни по отношение напредъка по програмата, но предвид риска от загуба на средства е много важно всички членове на КН да дадат своите мнения и препоръки. На днешното заседание ще се обърне внимание и на следващия програмен период. Годината е важна не само от гледна точка на изпълнение на програмата, но и защото се договарят средствата за следващия програмен период. В тази връзка ОПРР е един от първенците по отношение на програмирането за следващия планов период до 2020 г., защото през последните 2 години са предприети мерки за приемане на стратегическите документи, за да се стигне до втори вариант на оперативната програма, който дава възможност за започване на реални преговори с ЕК. Г-жа Николова допълни, че след предходното заседание на КН е приета Национална концепция за пространствено развитие, която дава яснота за бенефициентите влизащи в обхвата на бъдещата оперативна програма. Проведени са 8 заседания на тематичната работна група, която в голяма степен е съгласувала новата оперативна програма. Взети са ключови решения за изпълнение на мерките за жилищна политика и мерките за енергийна ефективност, които вече ще се фокусират върху цялата територия на 67-те града. Взето е решение и за включване на допълнителна приоритетна ос за превенция на риска, като предстои да се уточни обхвата на дейностите. Г-жа Николова отбеляза, че първият вариант на програмата вече е бил представен в Генерална дирекция "Регионална и урбанистична политика" на ЕК и първите

получени коментари са отразени. Към края на юни 2013г. ще бъде готова и екологичната оценка на програмата, с което на практика ще са приключили всички подготвителни дейности, за да започнат реалните преговори за ресурса и всички мерки за следващия програмен период. В момента общините разработват интегрирани планове за градско възстановяване и развитие, за да имат проектна готовност и да не се губи време в подготовката на проекти, както се случи в този програмен период, което е и една от причините за възможната загуба на средства. Г-жа Николова даде думата на г-н Драгомир Николов, кмет на община Трявна и домакин на заседанието на КН на ОПРР.

Г-н Драгомир Николов отбеляза, че за него е чест дванадесетото заседание на КН на ОПРР да се проведе в Трявна и изрази надежда работата му да бъде ползотворна, предвид всички споменати от г-жа Николова рискове и предизвикателства пред които сме изправени. Той отбеляза, че за община Трявна този програмен период е успешен. За следващия програмен период обаче трябва да се поучим от идентифицираните до момента грешки, а също така и да се опростят процедурите по отделните оперативни програми. Г-н Николов пожела спорна работа на членовете на КН.

Г-жа Деница Николова благодари за направените коментари и даде думата на г-н Карстен Расмусен.

Г-н Карстен Расмусен изрази мнение, че оперативната програма се движи с много висока скорост и няма никакво съмнение в правилната посока. Всички дейности и мерки са предоставени за кандидатстване и има почти стопроцентно договаряне, вследствие на което няма наличен ресурс за пренасочване. Ежемесечно в УО постъпват значителен обем плащания и УО успява успешно да ги обработи и да бъдат предявени за сертификация до ЕК. Г-н Расмусен отбеляза, че за момента няма какво повече да бъде направено, тъй като е намерен оптимално ефективен начин и са налице видими резултати от приключените над 500 проекта по програмата., Истинско удоволствие е да се видят постигнатите резултати. Още от началото на програмата бе ясно, че 2013 г. ще бъде една от най-трудните, от гледна точка на бюджетния механизъм на ЕК, защото това е периодът, в който правилото N+2 среща правилото N+3. Всяка една от бюджетните алокации е времево ограничена, а също така и по отношение на целите, които следва да бъдат постигнати. Той изрази мнение, че през 2013г. трябва да бъде изразходван бюджетът за 2010 и 2011 г. едновременно, което означава, че в малка или голяма степен оперативната програма следва да изразходи всички спестени средства от предишните години, което за съжаление едва ли ще бъде възможно. На техническата среща с УО на ОПРР през изминалия месец са анализирани всички положителни и отрицателни страни и възможни варианти за действие и най-важният приоритет за всички е да бъде намерен адекватен начин България да не загуби наличния бюджет. От тази гледна точка ЕК на 110% подкрепя мерките и решенията, които ще бъдат предприети от УО за включването на голям проект в програмата, тъй като няма друга алтернатива за запазването на бюджета. Ако това не бъде направено, има опасност бюджетът да бъде загубен в края на годината. Имайки предвид, че говорим за бюджет, който е определен за България, трябва да бъде намерен начин да позволим националният интерес да бъде над нашите лични интереси, като трябва да бъде обърнато сериозно внимание на изпълнението на проектите. УО е направил всичко възможно за намиране на най-добрите решения. Г-н Расмусен изрази надежда за договарянето и изпълнението на ОПРР 2014-2020 г., предвид че това е първата програма изпратена за коментари от ЕК. Съществуват доста коментари, които предстои да бъдат уточнени, но в сравнение с останалите държави България е една от най-подготвените. Той подчерта, че една от

причините за възникващите проблеми сега е, че сме загубили твърде ценно време през първите години. Ако погледнем цифрите през първите години, те са екстремно ниски и има растеж едва след третата година, когато е постигнат правилният ръст в усвояването. Вследствие на натрупания опит и добра организация на регионално и централно ниво е възможно още в края на 2014г. или в началото на 2015г. да бъдат предявени средства за възстановяване.

Приемане на протокола от единадесетото заседание на Комитета за наблюдение

По първа точка от дневния ред, „*Приемане на протокол от единадесетото заседание на КН на ОПРР*“, г-жа Деница Николова посочи, че след предварителното му изпращане за съгласуване и отразени коментари и бележки, протоколът е изпратен в окончателния му и ревизиран вариант до всички членове на КН. Допълнителни коментари и бележки не бяха направени и протоколът бе приет единодушно.

Взети решения:

Решение 1

КН приема протокола от десетото заседание на КН на ОПРР.

Информирание за проведени писмени процедури на КН

По следващата точка от дневния ред, „*Проведени писмени процедури на КН и предложения за промени*“ г-жа Деница Николова отбеляза, че са проведени две писмени процедури. Първата писмена процедура е свързана с пренасочване на финансов ресурс в размер на 6,7 млн.лв. (3,4 млн. евро) в рамките на Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“, от операция 5.1. „Програмиране, управление, мониторинг, оценка и контрол“ към операция 5.3 „Изграждане на капацитет на бенефициентите на ОПРР“, като средствата ще бъдат използвани за обявяване на схема BG161PO001/5-03/2013 „Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие II“ в размер на 7,1 млн. лв. (3,6 млн. евро).

Втората писмена процедура е свързана с проект BG161PO001-1.2.01-0001 „Енергийно обновяване на българските домове“, като е взето решение собствениците да получат безвъзмездна финансова помощ до 75 % от стойността на бюджета за енергийно обновяване на съответната сграда/блок-секция, а останалите 25 % да се осигурят от собствениците със собствени или заемни средства. Общият размер на предоставената безвъзмездна финансова помощ остава без промяна – 50 млн. лв.

Обсъждане и одобрение на Годишния доклад за изпълнение на ОПРР за 2012г.

По т. 3 от дневния ред, „*Обсъждане и одобрение на Годишния доклад за изпълнение на ОПРР за 2012г.*“ г-жа Деница Николова даде думата на г-жа Снежина Славчева.

Г-жа Снежина Славчева каза, че докладът включва общ преглед на постигнатите резултати и анализ на напредъка по изпълнението на ОПРР за 2012 г. За всяка приоритетна ос са посочени постигнатия напредък на физическото и финансовото изпълнение, констатираните предизвикателства, проблеми и предприети действия за преодоляването им. В изпълнение на Индикативната годишна работна програма за 2012 г. са обявени 3 схеми за безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 109 млн.евро, съответно по приоритетни оси 1, 3 и 5. С публикуване на трите схеми през 2012 г. и обществената поръчка по реда на ЗОП, общият размер на публикуваните схеми от старта на оперативната програма до края на 2012 г. достигна 100% от бюджета на ОПРР. През отчетния период са подадени общо 128 проектни предложения. Оценени са 132 проектни предложения, включително такива, подадени през 2011 г., но оценени през 2012 г. Одобрени са общо 198 проектни предложения, включително проектни предложения от списъци с резервни листи, които са били класирани, но нефинансирани поради недостатъчен наличен финансов ресурс по съответната схема. Г-жа Славчева отбеляза, че са изплатени общо средства в размер на 235 млн.евро в т.ч.: авансови плащания – 112 млн.евро, междинни плащания – 70 млн.евро, окончателни плащания - 53 млн.евро. Следователно процентът извършени плащания през 2012 г. спрямо бюджета на програмата е в размер на 14,7%. Темпът на извършените плащания през 2012 г. спрямо извършените плащания за 2011г. е увеличен 2 пъти. Сертифицираните разходи през 2012г. са в размер на 183 млн.евро, като в сравнение с 2011г. (53 млн.евро) увеличението е над 3 пъти. През 2012г. приключва изпълнението на 152 проекта по договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В резултат на приключилите проекти са обновени 226 сгради на образователна, културна и социална инфраструктура. Облагодетелстваното население от превенция на свлачищните процеси е над 480 хил. души на територията на страната; рехабилитирани/реконструирани са 340,255 км републиканска и общинска пътна мрежа; обменени и приложени са 30 броя иновативни практики на базата на междурегионално сътрудничество; проведени са 35 броя междурегионални събития с общо около 2 хил. участници. По отношение на системата LOTNAR към 31.12.2012 г. сертифицираните кумулативни прогнозни разходи са в размер на 299,7 млн. евро - съфинансирани от ЕФРР или 102,3 % от прогнозираните, като само за 2012 г. са сертифицирани разходи в размер на 154,7 млн. евро-съфинансирани от ЕФРР, с което е постигната целта за усвояване до края на 2012 г. и не е налице загуба от прилагане на правилото N+2/N+3. Г-жа Славчева отбеляза, че за първи път през 2012 г. УО на ОПРР направи задълбочен анализ за изпълнение на програмата на проектно ниво, както и анализ на обжалваните процедури по обществени поръчки. От една страна бе установено, че има голяма забава в резултат на обжалване на процедурите по обществени поръчки, като има проекти, чиито процедури се обжалват повече от 9 месеца, което води до риск от забава в изпълнението на проекта и верификацията на средствата. От друга страна бе констатирано забавяне и от самите бенефициенти по отношение на мобилизиране на екипите, подготовка на тръжните документи и представянето им за предварителен контрол в УО, както и обявяването на самите процедури. Анализирани са процедури за обществени поръчки по проекти на 217 бенефициенти, като бе установено обжалване на 280 процедури на обща стойност от прогнозните стойности на поръчките в размер на 518 млн. лв. В резултат на това, УО предприе осъществяване на съвместни срещи за обсъждане на възможни сценарии, с цел преодоляване на забавата и постигане на заложените цели в изпълнение на проектите, както и регулярен мониторинг на изпълнението на договорите за безвъзмездна финансова помощ. Констатирани

са и пропуски при провеждане на процедурите по възлагане на обществените поръчки, което води също така до налагане на финансови корекции. Предприетите мерки в тази връзка са, че на национално ниво с изменение на ЗОП, в сила от 26.02.2013 г., е променена нормативната уредба на режима на предварителен контрол, като компетентен орган за осъществяването му е Агенцията по обществени поръчки. Същевременно, УО продължава да осъществява предварителен контрол за съответствието на техническите спецификации с одобрения проект и съответните нормативни изисквания на всички процедури. През изминалата година УО на ОПРР сключи договори с външни изпълнители за предоставяне на юридически услуги. Г-жа Славчева отбеляза, че други пропуски при изпълнението на проектите са свързани с недобро качество на извършеното инвестиционно проектиране, както и недобро качество на физическото изпълнение. В тази връзка са предприети мерки, свързани с промени в процедурите на УО в посока осъществяване на вътрешен мониторинг от страна на бенефициентите по договорите с изпълнителите. С оглед ускоряване на процесите на верификация са сключени 9 договора със специализирани външни изпълнители за осъществяване на инвеститорски контрол посредством извършване на проверки на място, извършване на експертизи по отношение на качеството на вложените материали и пр. В резултат на сключените договори с външни изпълнители за инвеститорски контрол са извършени 97 проверки на място за осигуряване на добро качество на изпълнение на строително-ремонтните работи на инфраструктурните проекти. В допълнение към Годишния план за проверки на място за 2012г. през отчетния период УО изпълнява и утвърден от Ръководителя на УО План за проверки на място на приключили проекти за проверка за устойчивост на резултатите. Осъществени са общо 76 проверки на място за гарантиране устойчивостта на инвестициите. Г-жа Славчева каза, че същевременно се осъществяват необходимите действия за укрепване на капацитета на бенефициентите. В изпълнение е договор с предмет „Разработване на специфично обучение по операции за бенефициенти и консултиране по разработване и изпълнение на проекти по ОПРР“ в рамките на проект по Приоритетна ос 5: „Техническа помощ“, в резултат на който са осъществени общо 68 обучения и са обучени общо 828 представители на бенефициенти. Г-жа Славчева подчерта, че в изпълнение на Комуникационния план, с оглед повишаване на информираността на широката общественост и на бенефициентите по програмата, както и с цел развитие и утвърждаване на положителния имидж на УО и финансовия принос на ЕФРР, през 2012 г. са разработени и разпространени рекламни и информационни материали – книжки, брошури и флаери на български и английски език. Проведени са информационни дни и обучения за електронно кандидатстване по схеми за безвъзмездна финансова помощ по ОПРР, пресконференции и официални церемонии по повод сключване на договори и откриване на приключили обекти по проекти на ОПРР. Излъчени са 77 специализирани рубрики по двете национални радиа и 77 специализирани предавания по трите телевизии с национален ефир. По Годишния доклад са получени коментари от ЦКЗ, Министерски съвет и от Дирекция „Национален фонд“ -Министерство на финансите, които са от техническо естество и са отразени.

Г-жа Деница Николова благодари за направената ретроспекция на случилото се през изминалата година и отбеляза, че в края на миналата година по отношение посрещане на правилото N+2/N+3, не само че са постигнати основните цели, но е налице и надсертифициране, така че да си помогнем по отношение на сертифицираните разходи, които да декларираме пред ЕК в края на

2013 г.

Г-н Валери Натан подчерта, че ЕК си запазва правото да коментира официално съдържанието на Годишния доклад едва след като той бъде одобрен от КН и изпратен в Комисията. Той поздрави УО на ОПРР за качествен доклад и каза, че ЕК е изключително доволна от подробно представената информация процедура по процедура със съответните индикатори. Също така той отбеляза, че е направен детайлизиран анализ и са идентифицирани проблеми на хоризонтално ниво. Г-н Натан отбеляза, че единствената препоръка по годишния доклад е да бъдат идентифицирани и специфични проблеми на ниво приоритетни оси, т.к. стана ясно, че изпълнението по различните приоритетни оси не е равномерно. В тази посока биха могли да бъдат изведени и проблеми от по-специфичен характер. Бележките от техническо естество са изчистени на състоялата се техническа среща, предхождаща заседанието на КН. Очевиден е и напредъкът по програмата по отношение на договаряне и разплатени средства, но за съжаление това не е достатъчно, за да се предотврати риска от загуба на средства. Г-н Натан допълни, че ЕК подкрепя мерките предприети от УО и няма какво повече да бъде направено, затова следва да се намери по-иновативен подход, а именно включването на голям проект в оперативната програма.

Г-жа Деница Николова благодари за направените коментари и уточни, че информацията ще бъде допълнена в Годишния доклад преди изпращането му за съгласуване в ЕК.

Г-н Емил Димитров предложи в края на доклада да се направи кратък, но обобщен анализ относно постигнатия ефект от реализираните мерки, да се посочи какви политики са развити с този ресурс и каква е връзката със стратегическото развитие на страната.

Г-жа Деница Николова допълни, че като цяло оперативната програма изпълнява политики, а не създава такива. По отношение на основните ефекти от програмата, те се отчитат ежегодно чрез индикаторите, които са елемент на Годишния доклад. В допълнение на това, цялостния ефект на оперативната програма от гледна точка на постигнати резултати и ефекти върху развитието на страната може да бъде отчетен едва в края на програмния период, когато ще бъде направена цялостна оценка на въздействието от реализацията на мерките и дейностите изпълнявани по ОПРР. В тази връзка УО на ОПРР е обявил обществена поръчка за избор на изпълнител, който да направи такава оценка за постигнатия ефект през настоящия програмен период. Този процес е малко изтеглен напред във времето, за да може най-късно в средата на 2014г. УО да получи една предварителна оценка, за да може адекватно да се прецени дали правилно са заложили целите по отношение на стратегическото развитие чрез оперативната програма за следващия програмен период.

Взети решения:

Решение 2

КН одобрява Годишния доклад за изпълнение на ОПРР за 2012 г. и дава мандат на УО на ОПРР да направи необходимите промени за отразяване на направените препоръки и коментари.

изпълнение на правилото N+2/N+3. Предприети стъпки.

По следваща точка от дневния ред, "Аналитичен преглед на напредъка по ОПРР и предизвикателствата при изпълнение на правилото N+2/N+3. Предприети стъпки", г-жа Деница Николова поясни, че програмата е в шестата година на изпълнение, която е изключително важна, както по отношение на мерките за настоящия програмен период, така и по отношение на подготвителните стъпки, които се осъществяват от УО за следващия програмен период. До момента са публикувани 48 схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като сключените договори са малко над 1000 или това е 96% от бюджета на програмата. Спрямо края на миналата година ръстът по отношение на договорените средства е 5%. Към 2.05.2013 г. са разплатени 1,316 млн. лв. или 44% от договорените средства и 42% от бюджета на програмата. В сравнение с края на 2012 г. отбелязаният ръст при разплатените средства е 7%. Г-жа Николова подчерта, че това показва ускорен темп на разплащанията от страна на УО, което е следствие от взетите мерки по отношение на избор на изпълнители, които подпомагат УО в процеса на верификация на средствата в посока осъществяване на проверки на място. От началото на 2013 г. е предприета и допълнителна стъпка, а именно УО на ОПРР работи извънредно и в съботните дни, така че да има възможност да верифицира по-голям размер от средства и съответно да осъществява по-бързо разплащания към бенефициентите. Общият ръст от 7% в разплатените средства е изключително вследствие на множеството мерки, които са предприети в рамките на УО, за да се оптимизират системите. Към края на 2013 г. очакваният размер на плащанията се предвижда да бъде близо 2 млрд. лв. или 64% от размера на договорените средства и 62% от бюджета на програмата. Очакваният размер на плащанията изцяло се припокрива с постигане на правилото N+2/N+3, което дава яснота по отношение на необходимия ресурс, който следва да бъде разплатен и впоследствие да бъде верифициран, за да може към края на годината да бъде отчетен към ЕК. По отношение на финансовото изпълнение на програмата разпределено по приоритетни оси се наблюдава почти 100% договаряне, като изключение прави само Приоритетна ос 5 Техническа помощ. По тази ос все още има ресурс за договаряне, който е обвързан с мерките за предоставяне на средства на малките общини за разработване на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие, както и по отношение на ресурса предвиден за 36-те големи града за изпълнение на мерките за подготовка на следващия програмен период, т.е. за разработване на технически и инвестиционни проекти. Като цяло има плавно разпределение по приоритетни оси 1, 2 и 4. Наблюдава се известно забавяне в разплащанията по Приоритетна ос 3, където са фокусирани мерките за туризма. Г-жа Николова отбеляза, че цялостно, спрямо анализа на риска, има забавяне при изпълнение на мерките за реализиране на инвестиционните дейности, свързани с туристическите атракции, което рефлектира съответно и в размера на плащанията. По приоритетни оси над 95% от ресурса за всички общини е договорен. Остават малко спестени средства, които предстои да бъдат договорени и касаят мерки обвързани с инвестиционни дейности в здравеопазването и закупуване на допълнително оборудване за лечебните заведения, съгласно националната концепция за реформа на болничния сектор. Има и малък ресурс за договаряне по отношение на мерките за иновативни културни събития, където има оценени резервни проекти, които биха могли да получат своето финансиране. Г-жа Николова подчерта, че има и няколко ключови инвестиции по програмата. По отношение на интегрирания градски транспорт се финансират 7-те големи града чрез мерки, допринасящи за по-доброто развитие

на системите за градски транспорт и закупуване на подвижен състав. По тази инициатива има три големи проекта в лицето на Столична община, общините Варна и Бургас. По тези проекти всички мерки са в изпълнение. Относно проекта за Бургас вече има верифицирани и сертифицирани средства. Въпреки всичко за реализацията на тези мерки в останалите градове съществува известен риск, доколкото те са зависими от големия обем обществени поръчки и от обжалванията им. Това е и основният елемент, който забави изпълнението на проектите на София и Бургас. Към момента по проекта на Варна е проведена процедура за избор на доставчик на подвижния състав, но процедурата се обжалва. Г-жа Николова акцентира, че втората голяма инициатива е свързана с финансовия инженеринг и вложения ресурс в инициативата JESSICA. Има избрани два фонда за градско развитие на територията на страната, които покриват седемте големи града и инвестират в мерки свързани с развитието на градовете. Към момента трите фонда са вложили общо ресурс от близо 14 млн лв. в три проекта, които предстои да бъдат реализирани в рамките на следващите месеци. Единият от проектите е за тържището в Стара Загора, има проект за Женския пазар в София и проект за изграждане на подземен град в община Бургас. По отношение на механизма за финансов инженеринг предстои да се види ефекта от инвестициите, които са направени. Като цяло изискванията към двата фонда са, че до края на 2013 г. 50% от вложения от страна на УО ресурс трябва да бъде дистрибутиран към крайни проекти. Г-жа Николова отбеляза, че следващата по-голяма инвестиционна мярка е свързана с реализация на проекти във второкласна и третокласна пътна мрежа – рехабилитация и реконструкция. Към днешна дата от общ ресурс - 501 млн. лв. са договорени - 491 млн. лв., а проектите в изпълнение са 49. Има 10 млн. лв. свободен ресурс за предоставяне като възможност за финансиране на конкретния бенефициент АПИ и се очаква към 14 юни 2013 г. да бъдат подадени поне 2 проекта, които съответно да бъдат оценени от УО и да бъдат успешно реализирани в рамките на изпълнение на програмата. Предвижда се тези средства да бъдат използвани за вече реализирани проекти, които са в ход на изпълнение или предстои тяхното приключване, така че да може този ресурс веднага да бъде предявен за възстановяване и съответно верифициран от УО. Г-жа Николова допълни, че другата мярка е свързана с деинституционализацията на децата в България. Политиката на страната е насочена към затваряне на институциите и извеждане на децата в риск и поставянето им в подходящи и близки до семейните условия за живот. Предвижда се изграждането на 133 центъра за настаняване от семеен тип, както и 33 защитени жилища. Към момента целият ресурс от 104 млн лв. е договорен. Мерките се реализират плавно от страна на бенефициентите. Фокусът поставен от страна на общините е много голям и политиката е припозната на местно ниво, така че по-бързо да се изпълнят не само инвестиционните мерки, но и да бъде подсигурирована съпътстващата дейност по отношение на подкрепата за социални услуги, които се финансират от ОПРЧР. Това е мярката, с която и УО на ОПРР и УО на ОПРЧР могат да бъдат горди, защото е първата инициатива на национално ниво за подсигуриране на ресурс от две оперативни програми и да има координирано изпълнение на мерките, така че да се получи цялостен ефект от реализацията на една политика. До момента инвестиционните мерки вървят с добри темпове на реализация. Над 30% от общините, конкретни бенефициенти по схемата, вече имат сключени основни договори с изпълнители за строителните дейности, като всички проекти са в изпълнение. Това са проекти, по които вече има отчетени плащания. Г-жа Николова допълни, че следващата инициатива, свързана с енергийната ефективност в многофамилни жилищни сгради вече е добре позната от всички. Към момента са подадени 211 заявления и 4 сключени

споразумения за обновяване на многофамилни жилищни сгради, както и 150 одобрени сгради за финансиране. За тези сгради трябва максимално бързо да бъдат оформени бюджетите им и изготвено проектирането, след което да се пристъпи към тяхното обновяване. Г-жа Николова изрази надежда, че след осигуряване на по-голяма безвъзмездна финансова помощ към собствениците ще има много повече успешни примери. За следващия програмен период се предвижда промяна на модела на финансиране. Основният приоритет на служебното правителство бе да се намери оптималния модел, в рамките на който да може по-ускорено да се изпълнява обновяването на жилищните сгради. Към момента има оформена концепция за структура, която ще изпълнява мерките за енергийна ефективност за следващия програмен период, като се предвижда тази структура да поеме и допълващ финансов ресурс от страна на други оперативни програми – ОП "Иновации и конкурентоспособност" по отношение на малките и средни предприятия и Фонд "Козлодуй" за публичните сгради. Тази структура следва да намали административната тежест за собствениците, да се намери вариант за кандидатстване на едно гише, за да няма разпръснатост между няколко структури и най-вече да се унифицират правилата и начините за предоставяне на средствата. Към днешна дата тази структура е на ниво концепция и в бъдеще предстои уточняване на детайлите по отношение на реализацията на цялата схема. Предвижда се за следващия програмен период УО да вложи ресурса, както за безвъзмездната финансова помощ, така и ресурса предвиден за финансовия инженеринг в тази структура, която да има своята основна роля в управлението на тези средства и дистрибутирането им на ниво проект. Г-жа Николова каза, че по отношение на предизвикателството за посрещане на правилото N+2/N+3 до края на 2013 г. прогнозата ни за верифицирани разходи е около 1,6 млн. лв. Към края на май 2013 г. прогнозата е постигната, което е един добър резултат, но в никакъв случай достатъчен, за да сме сигурни, че сме намалили до нула риска за постигане на правилото N+2 към края на 2013 г. Сертифицираните средства в края на 2013 г. трябва да бъдат 1,335 млн. лв., като това е финансиране от ЕФРР. В допълнение към този ресурс има задължителен собствен принос на национално ниво в размер на 15%. Към 20 май 2013 г. сертифицираните разходи са 60% от тази прогноза. Остатъкът за сертификация от ЕФРР е в размер на 528 млн. лв., като заедно с националното съфинансиране стават малко над 600 млн. лв. Процесите на верификация и сертификация са свързани с получаване на достатъчно искания за плащане от страна на бенефициентите. Към момента обаче картината не е много оптимистична от гледна точка на подадени искания за плащане в УО. В рамките на УО към момента има плащания за около 114 млн. лв., които са в процес на обработка. Над 60% от тези разходи не могат веднага да бъдат верифицирани поради различни документални пропуски или поради достатъчно добро физическо изпълнение на обектите, които се реализират. В тази посока пред УО стои предизвикателството не само да се верифицират тези средства, но и всички останали, които текущо ще бъдат подавани от страна на бенефициентите. За да се постигне целта от близо 600 млн. лв. в края на 2013 г. сертифицирани разходи, в края на август в УО трябва да има минимум 500 млн. лв. за верификация. Има два месеца, в рамките на които да се съберат достатъчно средства от искания за плащания, които в следващите два до три месеца да бъдат верифицирани от УО, съответно отчетени пред Сертифициращия орган и към края на 2013 г. да бъдат заявени пред ЕК. Г-жа Николова отбеляза, че този процес има и период, който е изискуем от Сертифициращия орган, за да може да обработи всички предявени за възстановяване разходи. Всички трябва да бъдем с ясното съзнание, че ако няма мобилизация от страна на бенефициентите при изпълнение на проектите и

предявяване на искания за плащания към УО, реалният риск от загуба на средства е в размер на близо 240 млн лв. Възможно е увеличаване на този риск, ако няма редовно захранване с плащания от бенефициентите. Забаване по отношение на верификацията на средствата съществува и от страна на УО, когато има подадени сигнали за нередности, но системите са оптимизирани и когато се касае за искания за междинни плащания УО не задържа верификацията на средства, а процедира плащанията със задържане на определен процент, който евентуално би бил потенциална финансова корекция, която би могла да бъде наложена в рамките на обработката на сигнала за нередност. По отношение на исканията за окончателни плащания системите за управление и контрол не позволяват да се процедират плащанията, които не са с изцяло обработени сигнали за нередност, финализирани процедури и най-вече с подсигурено качество на изпълнение на обектите. В тази посока също е необходима сериозна работа от страна на бенефициентите, защото при осъществяването на проверки на място всеки втори проект има предписания по отношение на мерки, които трябва да бъдат допълнително извършени от бенефициентите, за да може да се подсигури качествено изпълнение, което отчетено пред СО и ЕК да подсигури устойчивост на всички финансирани и реализирани проекти. Г-жа Николова обърна внимание, че са предприети стъпки за намаляване на риска, като от септември 2013 г. се прави анализ на проектно ниво при изпълнение на инвестиционните мерки. Наблюдава се значително намаляване на рисковете спрямо първоначално направения анализ. През септември 2012 г. рисковите проекти са над 1 млрд. лв., а към момента отчетения риск е в размер на 180 млн. лв. за проекти, които все още нямат избрани изпълнители за основните дейности. В тази посока УО вече за трети път прави анализ на проектно ниво, така че да може да има поглед върху реалната ситуация за всеки проект къде стои от гледна точка на изпълнение и какви са мерките, които може да бъдат предприети от УО, за да се оптимизират процесите. След втория анализ направен през януари 2013 г. са направени срещи с всички над 90 общини, които имат рискови проекти, на които срещи са уточнени план-графици за изпълнение на дейности и най-вече за предявяване на средства за верификация, така че да може да се ускори процеса за реализация на програмата. Г-жа Николова отбеляза, че от януари до момента има значителен напредък, но въпреки това мерките не са достатъчни. Именно в тази посока УО изготви 6 варианта, в рамките на които са обсъдени различни възможности, популярни или не, по отношение на мерки, които могат да бъдат предприети, за да се намали този риск и да бъдат постигнати по-високи резултати, както и да не се загубят средства. Един от възможните обсъдени варианти е включването на допълващ ресурс по механизма JESSICA за реализиране на мерки чрез финансов инженеринг за градско развитие. След обсъждане на всички положителни и отрицателни страни на всеки един от вариантите УО се спря на един основен такъв, който би могъл да допринесе за намаляване на правилото N+2/N+3 и за намаляване на риска по отношение изпълнението на програмата. При обсъждане на промените в програмата ще бъде коментирано и включването на голям проект, както и разширяване на обхвата на дейности по програмата, които ще дадат възможност с вложения ресурс да бъде намалено правилото N+2/N+3. В рамките на последния анализ са идентифицирани 515 договора в изпълнение, а рисковите проекти са 84. Спрямо началото на 2013 г. има намаление на рисковите проекти над 4 пъти. Основният критерий при анализа е сключени основни договори с изпълнители и където няма такива над 10 месеца след сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ проектът се оценява като високо рисков. Налице са и рискови проекти, при които основният компонент е доставка. В рамките на анализа са идентифицирани

11 такива проекта на стойност 53 млн. лв., по които няма сключени договори за доставка, свързани са с мерките насочени към общинските болници и са определени също като рискови проекти. Проектите с добро изпълнение са 214 и те са с регулярно подаване на искания за плащания към УО, като тяхната стойност е 627 млн. лв. Като средно рискови проекти без достатъчно плащания са оценени 209 проекта на стойност около 900 млн. лв. По тези проекти трябва да се положат изключително големи усилия и от УО и от страна на бенефициентите да бъдат ускорени плащанията към изпълнителите, физическото изпълнение на тези проекти и съответно предявяването на плащания към УО. При анализа на риска са разграничени конкретните бенефициенти от бенефициентите общини. При общините има идентифицирани 61 рискови и високо рискови проекта изпълнявани от 51 общини. Няма общини с повече от два рискови проекта, които са в изпълнение. При конкретните бенефициенти 23 договора са оценени като високо рискови, но стойността им като цяло не е малка и е в размер на 30 млн. лв. Г-жа Николова изрази надежда, че членовете на КН ще се включат активно при обсъждане на промените в програмата, за да бъде взето най-доброто решение, така че да няма риск към края на 2013 г. по отношение на постигане на правилото N+2/N+3, както и да бъдат взети адекватни и конкретни мерки за всички бенефициенти, които към момента изпълняват високо рискови проекти. Приключените проекти са с изцяло изплатени, верифицирани и сертифицирани средства. В рамките на тези проекти са ремонтирани близо 600 сгради, а облагодетелстваното население е над 2 млн. души. Рехабилитираната и реконструираната второкласна и третокласна пътна мрежа е 514 кв. км. Облагодетелстваното население от гледна точка на мерките за укрепване на свлачища са 622 000 души. Изградени са 715 000 кв. м. пешеходни зони, велоалеи и тротоари, които допринасят за по-доброто качество на живот в градовете. Осигурените близо 3 000 броя паркоместа, което също подобрява стандарта на живот и облагодетелства населението на територията на страната. С подобряване ефективността на УО и с подкрепата на ЕК, УО измести своето местоположение от МРРБ в нов офис, където има възможност за адекватно архивиране на документацията, което бе най-големия проблем по отношение изпълнение на мерките по програмата и най-вече посрещане на изискването за архивиране и запазване на документацията за период от 3 г. след приключване на програмата. Предприемат се всички необходими мерки УО да бъде в подкрепа на бенефициентите си, така че заедно да бъдат постигнати всички предизвикателства, които престоят през следващите две години. Г-жа Николова отбеляза, че относно мерките за информация и публичност УО винаги се е стремил да бъде максимално прозрачен във всяко едно отношение. Актуално се предоставя информация на сайта на програмата за всички дейности, които се изпълняват, както и за постигнатите мерки. От началото на 2012 г. до момента са проведени 3 официални подписвания на договори за безвъзмездна финансова помощ, направени са 72 публикации в печатни медии и са проведени две заседания на тематичната работна група за ОП "Региони в растеж" за следващия програмен период. Текущо се правят обучения за бенефициентите относно електронното кандидатстване по схемите, които дадоха възможност за такива мерки. От юли 2013 г. УО ще даде възможност на бенефициентите електронно да подават исканията си за плащане, където е приложимо, както и с оглед тестване на системите за следващия програмен период.

Г-н Кирчо Киров попита дали съществуват несертифицирани разходи към момента и какъв е техният процент от общия дял.

Г-жа Деница Николова отговори, че УО текущо прави анализ на размера на

верифицираните и сертифицирани разходи, както и за тяхната разлика и задържаните средства в УО, които не могат да бъдат заявени за сертификация, от гледна точка на това, че УО няма увереност, че всички мерки са адекватно изпълнени и системите за управление и контрол са подsigурени. В момента разликата между верифицирани и сертифицирани средства е в рамките на 2-3%, което е в разумните граници, които има от гледна точка на задържане несертифицирани разходи към ЕК. Текущо тези проценти варират, предвид че се затварят съответни констатации и определени разходи по проектите могат да бъдат предявени за сертифициране.

Г-н Карстен Расмусен поздрави УО за качествения анализ и подчерта, че резултатите от него са вследствие на задълбочен и непрекъснат мониторинг на изпълнението. При приключването на голям брой проекти, повече от 500, никой няма поглед какво се случва в детайли по всеки един проект, но ние трябва да направим анализ, за да получи актуални данни, доколкото е възможно. Едно от нещата, които бяха направени, бе да се съберат данни относно изпълнението на сключените до момента договори по програмата, което е свързано с много усилия от страна на УО и адекватно отношение от страна на общините. Очевидно е, че положението не е обнадеждаващо, но никой няма вина за случващото се. На първо място трябва да сме доволни, че УО е направил този анализ, на база на който можем да открием възникналите проблеми.

Обсъждане и приемане на промени на ОП „Регионално развитие“ (2007-2013г.)

Г-жа Деница Николова каза, че следващата точка от дневния ред е свързана с промените в оперативната програма. С цел да бъдем адекватни по отношение на финансовия ресурс, с който разполага УО, паралелно с анализа на проектно ниво се извършва и непрекъснат мониторинг за изпълнението, а също така и за спестения ресурс, който има и се реализира вследствие на приключващи проекти по програмата и на сключени договори с изпълнители от страна на бенефициентите. В рамките на спестения ресурс са взети адекватни мерки той да бъде вложен отново в проекти, така че да се получи стопроцентово усвояване на средствата. На десетото заседание на КН е взето решение за подsigуряване на финансиране на схемата за общините, касаеща подкрепа за зелена и достъпна градска среда. Взето е и решение целият освобождаващ се ресурс от 5 приключващи схеми да бъде пренасочен към тази схема. В допълнение на това чрез проведени писмени процедури бе увеличен и обхвата на схемите, даващи възможност за увеличаване на ресурса на схемата за зелена и достъпна градска среда до достигане на финансов ресурс от 180 млн. лв., който е необходим, за да осигури финансиране за 36-те големи града. Взето бе и допълващо решение, че след подsigураване на 180 млн. лв. за зелена и достъпна градска среда, с оглед посрещане на правилото N+2/N+3, текущо спестяващият се ресурс по схемите ще се пренасочва към допълване на ресурса в подкрепа на ГД "Противопожарна безопасност и защита на населението" по отношение на мерките за превенция на риска и щетите от пожари в градските агломерации. Г-жа Николова отбеляза, че е преразпределен ресурс и по техническа помощ по програмата за подsigуряване на мярката за изработването на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие на всички общини. Относно спестения ресурс реализиран в различни периоди от края на 2012 г. до края на април 2013г., г-жа Николова обърна внимание, че допълващият свободен ресурс е в размер на близо 3,6 млн. лв., които също се пренасочват в подкрепа на мярката за МВР за доставка на противопожарни автомобили. Към края на април

2013г. има реализирани 91% от бюджета на програмата по отношение на сключени договори, като освободеният финансов ресурс в размер на над 47 млн. лв., е пренасочен към МВР. За момента по тази мярка има недостиг на финансов ресурс от малко над 32 млн. лв. По този проект обществените поръчки са проведени, има сключени договори с изпълнители и се очаква към септември 2013г. да бъдат предявени и средства за верификация. Към днешна дата вследствие на всички направени реалокации по програмата след освободен ресурс по всички схеми се наблюдава увеличаване на ресурса в приоритетна ос 1 с 6,4 млн. евро. В тази връзка има намаление на ресурса в приоритетни оси 2, 3 и 4 и съответно запазване на средствата по приоритетна ос 5. Всички тези реалокации ще бъдат включени в модификацията на програмата и в края на септември 2013 г. тя ще бъде представена в ЕК за одобрение. Като цяло тези промени са одобрени от КН и са следствие от взети решения, така че УО да няма притеснения относно одобрението им. Г-жа Николова подчерта, че приоритетна ос 1 се увеличава в подкрепа на мярката за ГД "ПБЗН" за сметка на останали приоритетни оси, където има намаление на ресурса. Рискът от непостигане на целите в края на 2013г. трябва да бъде намален до минимум, а също така и рискът свързан със загубата на средства. Чрез анализа на проектно ниво има идентифициран риск, който е много вероятно да не бъде постигнат като възможност за сертификация, от близо 250 млн лв. В тази връзка трябва да бъдат взети всички възможни и адекватни мерки, за да не бъдат загубени средства. Направен е и допълващ анализ в няколко направления. От една страна бе дадена възможност на всички бенефициенти да посочат обекти и проекти, които са изпълнявани със средства от националния бюджет и общински такива, които отговарят на целите и приоритетите на програмата и които евентуално биха били допустими като дейности за възстановяване от страна на УО. В тази посока общините частично предоставиха мерки и дейности, но след преглед и анализ се оказа, че от гледна точка на стратегическо развитие, на постигане на целите на програмата и допустимост на дейностите, УО няма увереност, че разходите по тези проекти могат да бъдат възстановени. Г-жа Николова посочи, че има изключително много дейности, които трябва да бъдат осъществени от УО, за да се стигне до етапа на верификация. Тези проекти следва да бъдат подсигурени от гледна точка на проведени обществени поръчки, стандарти за физическо изпълнение, както и по отношение на допустимост на дейностите. На фона на над 500 проекта, изпълнявани по програмата, УО би трябвало да поеме допълващо още поне 100 проекта, като те трябва да бъдат верифицирани текущо и да бъдат предявени като разходи. Г-жа Николова отбеляза, че добавената стойност на такъв тип проекти е доста условна от гледна точка на начин и избор от страна на общините за финансиране на конкретните проекти. За УО те нямат стратегическа обвързаност с основните цели за развитие на страната и финансирането им не е най-адекватният механизъм и мярка. В тази връзка след като бе извършен анализ на проектно ниво, УО предвижда да проведе двустранни срещи с всички общини и конкретни бенефициенти, чиито проекти са оценени като рискови и високо рискови, така че съвместно да се прецени възможно ли е постигане на заложените цели, в какви срокове, кога могат да бъдат предявени средства за възстановяване и кога може да приключи успешно изпълнението им. Там, където не е възможно постигане на очакваните резултати, УО и бенефициентите заедно трябва да вземат решение за прекратяването им и пренасочване на ресурса към други мерки, които са в процес на реализация и които максимално бързо ще генерират разход, който ще бъде предявен за възстановяване към ЕК. Паралелно с тези срещи обаче трябва да се работи и върху варианта свързан с включването на голям проект в програмата, който да даде възможност чрез финансовия план,

част от всеки голям проект, да се намали правилото N+2/N+3 към края на 2013 г. В случая се използва един по-скоро административен механизъм, но който е даден като възможност за намаляване на правилото N+2/N+3, а именно включвайки голям проект, който ще постигне конкретни цели в рамките на изпълнението си и чрез финансовия план, размера и сумата на големия проект може да бъде намалена по отношение на правилото N+2/N+3. В тази връзка е направен анализ каква е проектната готовност за финансиране на такъв тип голям проект от страна на оперативната програма и след направените анализи и обсъждане със заинтересованите страни УО се спря на проект обвързан с реализацията на Северна скоростна тангента с конкретен бенефициент АПИ. В рамките на този проект се предвижда изпълнението на ново строителство на Северна скоростна тангента, която обвързва TEN-T коридора на автомагистрала „Калотина“ с автомагистрала „Хемус“, т.е. това е връзката между двете магистрали. Този проект е в добра фаза на проектна готовност и изпълнение доколкото вече има избран изпълнител на основната дейност свързана с инженеринг на проекта, т.е. има комбинирано изпълнение на проектиране и строителство. Това дава възможност за бързо започване на реализацията на проекта и предявяване на средства към УО. От друга страна проектът е изключително важен от стратегическа гледна точка, защото води до по-добра достъпност, т.к. по този TEN-T коридор се движи голяма част от основния трафик на страната. Предвижда се строителство на близо 17 км. пътна мрежа и необходимият ресурс е около 250 млн. лв. Това е значителен ресурс от гледна точка на обстоятелството, че към момента няма спестени средства, с които да се финансира проекта. Г-жа Николова отбеляза, че това не е пречка да се направят всички подготвителни стъпки по отношение на одобряване за разширяване на обхвата на програмата от гледна точка на включване на голям проект, неговата оценка и възможност до края на септември 2013 г. да бъде намерен ресурс чрез спестени средства от всички мерки, които в момента приключват по програмата, както и вследствие на прекратени договори, за които е взето общо решение от страна на УО и бенефициентите. ., Подаването на апликационна фирма за одобрение към ЕК автоматично ще даде възможност да се намали правилото N+2/N+3 към края на 2013 г. и може би частично от 2014 г. до 250 млн. лв. Г-жа Николова даде думата на г-н Лазар Лазаров за допълваща информация.

Г-н Лазар Лазаров отбеляза, че предимствата на проекта, предложен за включване в оперативната програма, са много. Това е проект свързващ основно западната и източната част на София. Небезизвестно е, че точно в източната част на столицата и в близост до мястото, където свършва Северната скоростна тангента се Летище-София. Така че голяма част от жителите на София и по-точно тези от най-големите квартали – Люлин, Овча купел и Обеля, ще могат много бързо да стигат до летището, когато имат ангажименти свързани с въздушния транспорт. Не без значение е и това, че тази отсечка от 16,5 км. свързва двете най-големи магистрали, а именно Тракия и Хемус, които водят от вътрешността на страната към останалата част на България и по-специално към връзката с югоизточната ѝ част и респективно прехвърлят транспортни потоци чрез Сърбия към Европа. Г-н Лазаров каза, че тази част от околновръстния път не е част от коридор и е ново строителство. За радост в този район на столицата има предимно земеделски земи, което е допълнително облекчение за държавния бюджет по отношение на отчужденията. Вече има изготвен парцеларен план и трасетата и отсечките са ясни. Изготвени са и оценките за обезвъзмездяване на собствениците на терените. Проектът е в много напреднала фаза по отношение както на проектната готовност, така и на стартиране на процедурите за избор на изпълнител на строителството. Този проект ще се изгражда на инженеринг и има

изготвен идеен план от Столична община, който бе предоставен на АПИ. По този план бе изготвено техническото задание, с което бе проведена и процедурата за избор на изпълнител на строително-монтажните работи. Отделно от това е приет и доклад за оценка на въздействието върху околната среда. Предварителните проучвания от гледна точка на археология също са приключени. Има обособени 4 археологически находища, които са в напреднала фаза съгласно изискванията за извършване на спасителна археология от съответните институции с готовност да започнат веднага своята работа. С реализацията на този обект северната част на София ще има много добро развитие по отношение на благоустройството. Не случайно и бъдещото развитие на зоните около Кремиковци, които също свързват тази част от Северна скоростна тангента, ще бъде обособено в т.нар. Hi tech park, който в бъдеще би трябвало да се развива. Г-н Лазаров допълни, че тази отсечка ще има изключително важна роля в развитието и комуникацията с останалата част на София. Разбира се не без значение е и довършването на околновръстния път на столицата с още една отсечка, която липсва в западната част. Проектът е важен за София от гледна точка на регионално развитие, но също така и за околните населени места и общини, както и за бъдещото развитие на региона. С построяването на Северната скоростна тангента ще се облекчи трафика в района, предвид че в момента всички комуникации на София, които съществуват, а именно – булевардите Тодор Каблешков, Европа, Сливница, Царица Йоанна и обходът на Люлин, реално минават през почти идеалния център на града и всъщност изключително много затрудняват движението. С изпълнението на този проект се решават редица проблеми на София от гледна точка на транспорта. Проектът ще допринесе и за по-добро трансфериране на транзитни потоци в тази част на столицата. Г-н Лазаров отбеляза, че сумата необходима за проекта по последни разчети е 238 млн. лв. с включен ДДС, строителен надзор и авторски надзор. Оферираният срок за изпълнение е 15 месеца за строителството, като към този срок има прибавени и още 90 дни в полза на възложителя за възникнали форсмажорни обстоятелства и непредвидени ситуации по отношение на инженерната инфраструктура, която пресича района. Тези допълнителни 90 дни са заложени вследствие на натрупания до момента опит, но те са условни и може да не бъдат използвани от изпълнителя, ако не се налага.

Г-н Мишо Настев попита не е ли прекалено скъпо строителството на Северна скоростна тангента, като отбеляза, че по принцип подкрепя предложението за да не се губят средства, както и че не е необходимо някой да бъде убеждаван в ползата от такъв проект.

Г-н Лазар Лазаров отговори, че е изненадан, от това, че въпросът е поставен от представител на Съюза за стопанска инициатива, тъй като всички браншови организации в началото на програмния период при стартиране на големите инфраструктурни обекти и тези по регионално развитие са отчетливи, че основните проблеми при реализацията на тези проекти са дъмпинговите цени и критерия най-ниска цена, поставен от възложителя. В допълнение, в продължение на месеци съгласувано с тези организации е търсено решение на този проблем, обсъждани са различни методологии, които са одобрявани от АОП и в крайна сметка се стигна до един оптимален вариант, при който може да бъде избрана компания, която да строи на оптимална цена, т.е нито най-ниска, нито най-висока. Цената на този проект не е 7-8 млн. евро на км., т.к. 238 млн. лв. е цената с ДДС, включен е и строителен надзор, където цената също е оптимизирана, защото имаше коментари от страна на ЕК по отношение на ниските цени, които се наблюдават при избор на изпълнители за строителен надзор. За ЕК бе трудно обяснимо как ще бъде осъществяван ефективен контрол при положение, че цената е на себестойност дори по-ниска от себестойността за

експертни становища и експертен труд. Това наложи и избора на допълнителни наблюдаващи инженери, специално за Струма, които да засилят експертността на екипите, изпълняващи строителен надзор. За този проект за разлика от Тракия и други магистрала трасето минава изцяло в насип, имайки предвид дължината и минаването през населено място. На тези 16,5 км. има 15 сериозни съоръжения, 3 големи пътни възли и най-важното – габаритът, който е даден е с 30% по-голям, т.е. и в двете посоки има по още една активна лента – 3+1, а не както е при настоящите трасета – 2+1. Всичко това води до цената получена при тръжната процедура. Факт е, че от 12 участници в процедурата има само две жалби, което означава че цените на останалите участници са по-високи от тази на спечелилия кандидат. Г-н Лазаров изтъкна, че наистина има растеж, но целта е да се избегнат дъмпинговите цени и случилото се на автомагистрала Тракия.

Г-н Карстен Расмусен отбеляза, че всъщност е търсен вариант за финансиране на голям проект, така че не може да се съпоставят двата типа проекти. Големият проект е необходим, за да не загуби България средства в края на 2013 г. Големото изключение е, че при изпълнението на голям проект е възможно да използваш финансовия план на този проект за намаляване на правилото N+2/3. Това естествено, не е справедливо спрямо останалите, и няма добро обяснение защо това е така, освен че някои страни-членки се оказаха находчиви, преди няколко години, когато договаряха това изключение. Това е бюджетен инженерингов инструмент и е единственият възможен начин за избягване връщането на средства на ЕК. Г-н Расмусен заяви, че или ще трябва да бъде приет и изпълнен този голям проект или средствата в размер на около 250 млн. лв. ще бъдат загубени. От тази гледна точка възможностите са ясни. Това, което може да направим е широка дискусия, включително с новото правителство. Ще има дискусия с бенефициентите на всеки един от рисковите проекти, както и с Министерство на финансите и Министерство на транспорта за възможността за намиране на други допълнителни средства за финансиране на този проект. Най-доброто решение е да се осъществи наддоговаря по програмата повече от 100 %, както много страни го направиха, но това е и политическо решение. Г-н Мишо Настев благодари за отговора и прие обяснението, че най-ниската цена е пагубна за качеството. Той поясни, че въпросът му не е бил свързан с критика към избора на оптимална оферта, защото последиците от ниската цена са видими. Въпросът е свързан по-скоро с това дали не може да се намери финансиране на второкласните и третокласни пътища, които се ползват от всички. В много от отсечките в Северозападна България ситуацията е ужасна. На места за започнали ремонти, но процесите вървят с изключително бавни темпове и пътищата стават дори по-лоши от преди започването на ремонтните дейности.

Г-жа Деница Николова отбеляза, че в момента се търси решение, което ще помогне за намаляване на риска за автоматично освобождаване на средства към края на 2013 г. Когато се има предвид финансиране на нови дейности, включително за допълващ ресурс, който касае второкласна и третокласна пътна мрежа, трябва да се има предвид, че това по никакъв начин не допринася за намаляване на риска от освобождаване на средства в края на настоящата година.

Г-жа Николова предложи да бъде взето решение на КН да даде мандат на УО да разшири обхвата на допустимите дейности по приоритета ос 2 Регионална и местна достъпност, като се добави нова дейност – строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни пътища извън Трансевропейската транспортна мрежа, като бъде добавена и допълваща дейност – строителство, към съществуващите вече в оперативната програма второкласни и третокласни пътища.

По направеното предложение нямаше допълнителни коментари и то бе прието единодушно.

Г-жа Николова каза, че следващото предложение за решение е КН да даде мандат на УО да проведе допълващи срещи с общините и конкретните бенефициенти, с подкрепата на НСОРБ и ЦКЗ, по отношение на високо рисковите проекти, като вследствие на тези срещи ще бъдат оформени двустранни протоколи за стъпки, които ще бъдат предприети по отношение на всеки един от проектите. В рамките на тези срещи ще бъде обсъдена възможността и необходимостта дали има дейности, които могат да постигнат ефекта на реализация на проектите и в случай, че не се намери общо решение относно изпълняваните дейности от страна на бенефициентите, тогава може да се пристъпи към прекратяване на договори. Разбира се това е консенсусно решение, което ще бъде взето между УО и съответния бенефициент.

По така направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието единодушно.

Следващото предложение за решение бе свързано с това КН да даде мандат на УО целият спестен ресурс, който се освобождава след като се подсигури ресурса за проекта с конкретен бенефициент МВР, да бъде пренасочван към финансирането на големия проект, който от настоящия момент влиза в обхвата на ОПРР вследствие на взетото преди малко решение.

По направеното предложение нямаше допълнителни коментари и то бе прието единодушно.

Последното предложение за решение е КН да даде мандат на УО да направи модификация на програмата след всички взети решения чрез писмени процедури и тези от настоящото заседание. Също така програмата да бъде допълнена с индикатори по отношение на включените нови дейности, където е приложимо.

По направеното предложение нямаше допълнителни коментари и то бе прието единодушно.

Г-жа Деница Николова благодари на всички за оказаната подкрепа за вземането на адекватни решения по отношение намаляване на риска от загуба на средства по програмата в края на 2013 г. Тя отбеляза, че предстои подготовката на апликационната форма за големия проект и нейното изпращане за одобрение в ЕК. Текущо УО ще информира членовете на КН за предприетите стъпки и в случай на необходимост от допълващи решения за намаляване на риска по отношение на правилото N+2/N+3, УО си запазва правото за свикване на извънредно заседание или за провеждане на писмена процедура за вземането на текущи решения в тази посока.

Взети решения:

Решение 3

КН дава мандат на УО

1. да разшири обхвата на допустимите дейности по Приоритетна ос 2 „Регионална и местна достъпност”, Операция 2.1 „Регионална и местна пътна инфраструктура” като добави нова дейност: „Строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни пътища извън Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T)” и да добави дейност „строителство” към „рехабилитация и реконструкция на второкласни пътища, извън TEN-T и третокласни пътища”

2. да проведе срещи с общини и конкретни бенефициенти, с подкрепата на НСОРБ и ЦКЗ, по отношение на високо рисковите проекти, като в следствие на срещите бъдат подписани двустранни протоколи за стъпки, които ще бъдат предприети за всеки един от проектите. В рамките на тези срещи ще бъде обсъдена възможността и необходимостта дали има дейности по проектите, които не могат да постигнат реализация и в случай, че не се намери алтернативно решение относно тях от страна на бенефициентите, то тогава може да се пристъпи евентуално към прекратяване на договори, като консенсусно решение, което ще бъде взето между УО и съответния бенефициент.
3. да пренасочи целия спестен ресурс по ОПРР по текущите схеми за БФП съгласно Приложение 1 и целия освободен ресурс от прекратените договори за БФП, след подsigуряване на необходимия ресурс за схема BG161PO001/1.4-01/2007 - Подкрепа за ограничаване и предотвратяване на рисковете и щетите при пожари в градските агломерационни ареали, за финансиране на голям проект по смисъла на чл.39 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006г.
4. КН дава мандат на Ръководителя на Управляващия орган на ОПРР да направи промени в ОП «Регионално развитие» 2007-2013г. съгласно взетите решения на XII-тото заседание на КН и проведените писмени процедури при инициране на следващо ревизиране на програмата, както и да добави индикатори и/или промени стойността на индикатори при необходимост.

Представяне на предприети стъпки и действия за укрепване на капацитета на бенефициентите за програмен период 2014-2020г.

По следващата таочка от дневния ред, "Представяне на предприети стъпки и действия за укрепване на капацитета на бенефициентите за програмен период 2014-2020г." г-жа Деница Николова даде думата на г-н Иван Попов. Г-н Иван Попов обясни, че подготовката на Оперативна програма „Региони в растеж“ е в доста напреднала фаза, което нямаше да бъде възможно без вече стартирали дейности, а именно непрекъснатото укрепване на капацитета на бенефициенти. Стартирали са различни схеми и проекти.

В края на миналата година приключи проект за специфично обучение по операции за бенефициенти, свързано с консултиране по разработване и изпълнение на проекти за ОПРР. Този проект може да се счита за много успешен.

Бяха проведени 109 обучения по 18 схеми за предоставяне на БФП. Осигурена бе и обмяна на опит чрез посещение на страни-членки, направени са 28 учебни пътувания за 332 обучаеми. Общият брой на обучените представители на бенефициенти е 1743.

Другият изключително важен проект, който приключи в края на миналата година е свързан с планове за действие за укрепване на административния капацитет на бенефициентите на оперативната програма. В него е включен анализ на капацитета на 36 общини, които през настоящия програмен период бяха класифицирани като центрове на агломерационни ареали, но тъй като това са средно големи градове, те попадат в списък от 67 общини за подкрепа през следващия програмен период. Такива стъпки са предприети и по отношение на конкретните бенефициенти. Девет проекта на стойност 12,7 млн. лв. се изпълняват от конкретните бенефициенти на програмата.

Един от важните компоненти на тези проекти е именно подготовката на

списък от готови проекти за следващия програмен период.

Едни от най-важните схеми са тези за подготовка на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие, които са концептуалната основа на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

За първата схема, насочена към 36-те града, вече има одобрени зони за въздействие. Очаква се до края на юли 2013г. да бъдат получени самите ИПГВР и по-точно бюджети, списъци с проекти. В началото на следващата година се очаква този процес да се случи и при по-малките градове.

Изключително важна подкрепа за следващия програмен период е подготовката на зрели проекти, които да бъдат финансирани от 2014 г.

На общините вече се дава изключителна свобода да решават какви проекти да влизат в ИПГВР на база ресурс, който ще им бъде гарантиран. Ще има и проверка за допустимост от УО.

По отношение на плановете за действие за укрепване на административния капацитет са изготвени доклади с анализи и препоръки. УО ще извършва непрекъснат мониторинг на тези планове. Вече са изпратени писма до 36-те общини и до конкретните бенефициенти, като в срок до 10.06.2013 г. се очаква да бъдат получени отчети за напредъка. За 31 града от 67 общини не е направено такова проучване. Дирекция „Национален фонд“ е разработила въпросник за капацитета на бенефициентите, като предстои неговото финализиране.

Представяне на проект на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020г.

Г-н Иван Попов отбеляза, че към днешна дата има завършен документ, а в напреднала фаза е и разработването на индикатори по програмата. Проведени са 8 заседания на тематичната работна група - първият вариант на проекта на програма е изпратен неформално в ЕК за междуинституционална координация. Вече е изготвен и втори вариант на оперативната програма. Тъй като това е изключително важен документ за страната ни е от полза да се събират повече мнения и коментари от различни страни.

Съществен проект, който се изготвя е социално-икономическия анализ за нуждите на оперативната програма, който се фокусира върху конкретни нужди, свързани с реалното изпълнение на оперативната програма. В тази връзка е изготвен анализ за градското развитие, който е представен в УО. Той се базира на анализа на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие на всичките 36 общини .

Г-н Попов допълни, че е изготвен анализ и за маргинализираните групи. Финализира се също така анализ за нуждите по превенция на риска от свлачища.

Националната концепция за пространствено развитие дава визията на страната за пространствено развитие. На база на този национален документ са определени 67 –те града, които са конкретни бенефициенти по Приоритетна ос 1- Устойчиво и интегрирано градско развитие. Задължителната екологична оценка също е в напреднал етап, като се очаква становище от МОСВ.

Има един интегриран градски приоритет, който включва инвестиции от различни тематични цели, но концентрирани на териториално ниво в рамките на ИПГВР. Тук са включени енергийна ефективност на многофамилни сгради, административни сгради. Мерките за енергийна ефективност ще обхванат цялата територия на 67-те града.

Градският транспорт, макар да трябва да бъде в съответствие с ИПГВР,

следва да бъде обвързан и с интегрирания план за градски транспорт, който обхваща цялата система за транспорт на общината.

В програмата е предвиден лимит от 5% от бюджетите за всеки град. За всеки един град ще бъде определен лимит, който може да бъде планиран адекватно. Програмата включва и няколко секторни приоритета, които имат регионално измерение.

Важно за новата оперативна програма е, че подходът за избор на проекти е предефинирането на проекти още на етап програмиране. Избраните градове са равномерно разположени на територията на страната, като са разделени на 4 нива: първо ниво - София; второ ниво - осем града; трето ниво - средните градове и четвърто ниво - 28 града.

Новата оперативна програма ще има осем приоритета. Първият приоритет е интегриран и включва различни инвестиционни проекти за различните тематични цели, координирани в рамките на интегрираните планове. Първият инвестиционен приоритет е енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници в жилищни сгради и административни сгради на държавна и общинска администрация. Той има най-голяма тежест – 20% от общия бюджет на оперативната програма. Вторият инвестиционен приоритет включва дейности за подобряване на градската среда. Новото е, че са предвидени мерки за подобряване на спортна инфраструктура. Третият инвестиционен приоритет е опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство. Той е насочен към развитие на културна инфраструктура в градовете - театри, опери, читалища. Като за момента се предвижда 50 на 50 да бъде изпълняван чрез финансов инженеринг. Четвъртият инвестиционен приоритет е насочен към общинска образователна инфраструктура от местно значение.

Втората приоритетна ос е насочена към държавна образователна инфраструктура. Тук новост е, че няма да бъдат обхванати само обекти от МОМН, но и на всички министерства, ресорни за съответни държавни образователни обекти - МЗХ, МК, МФВС. Обхванати са също така и университетите. Втората приоритетна ос ще бъде изпълнявана и с новата ОП за наука и образование, която ще покрие доставките на оборудване.

Трета приоритетна ос е Регионална здравна инфраструктура. Трябва първо да бъде осъществена здравна реформа. Конкретен бенефициент е МЗ за държавна здравна инфраструктура и МЗ в партньорство с общините за общинска здравна инфраструктура.

Четвърта приоритетна ос - Регионална и социална инфраструктура е изцяло насочена към процеса на деинституционализация както на деца, така и на възрастни.

Приоритетна ос 5 е Регионален туризъм и е насочена към опазване и популяризиране на културното и природно наследство. Предвижда се голяма част от мерките да се финансират с финансови инструменти. Междуведомствена работна група е изготвила методология за приоритизирането на тези обекти и те се оценяват, като се очаква за всеки един регион да се получи списък с приоритетните обекти. Конкретни бенефициенти са МК, религиозни институции и финансови инструменти.

Приоритетна ос 6 е Регионална пътна инфраструктура. Отчетена е важността на републиканската пътна мрежа и АПИ работи много активно, за да бъдат идентифицирани най-важните цялостни пътни отсечки. В АПИ е разработена методология, която по обективен начин приоритизира отсечките.

Седмата приоритетна ос е в процес на дискусия. Съществува аргументирано предложение за включването на свлачищата. Създадена е междуведомствена работна група в рамките на МРРБ, която работи по приоритизирането на рискови

свлачища.

Техническата помощ е последната приоритетна ос и е насочена в доста голяма степен към усъвършенстването на капацитета на бенефициентите и модернизирание на администрацията.

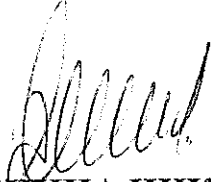
Г-н Валери Натан поздравя УО и членовете на работната група за изключително добре свършената работа по подготовката на оперативната програма и потвърди, че това е първата програма на ниво ЕС-27, която е била представена в ЕК. Първият работен вариант на документа вече е преминал през съгласувателна процедура в рамките на Генерална дирекция Регионална и селищна политика, както и през останалите служби на Комисията, отговорни за управлението на европейските структурни и инвестиционни фондове в периода 2014-2020 г. Комисията приветства интегрирания подход, залегнал като основен принцип в програмата, както и целенасочените усилия в посока ранно идентифициране и подготовка на проекти за следващия програмен период, и укрепване на капацитета на бенефициентите. Към настоящия момент са установени ограничен кръг ключови теми, по които ще са необходими допълнителни дискусии и те са свързани с броя на градовете за подкрепа; демаркацията с програмата за развитие на селските райони; както и стратегическия фокус и обхвата на дейностите в области като здравеопазване и регионална пътна инфраструктура.

Закриване на заседанието на КН на ОПРР – заключителни слова на г-жа Снежина Славчева и представител на ЕК

Г-н Карстен Расмусен отбеляза, че това заседание е било изключително ефективно по отношение на взетите решения за финансирането на големия проект. Много синтезирано и добре изложени са предприетите стъпки за следващия програмен период, като ЕК е доволна от постигнатия резултат в тази посока. Той каза, че това заседание е последно за него, тъй като позицията му в ЕК се променя и изпитва носталгия, защото работата му с България е била добра и градивна. България е една много красива страна, в която живеят талантиливи и учтиви хора. Г-н Расмусен изрази надежда, че за следващия програмен период България ще успее да използва целия си потенциал, като страна, като икономика, за да привлече повече инвестиции. В заключение той благодари за добрата работа заедно.

Г-жа Снежина Славчева благодари на г-н Расмусен за приноса му към оперативната програма, чийто опит и съдействие особено в началото на настоящия програмен период са били от изключителна помощ за успешното реализиране на програмата към момента. Тя благодари на всички участници в дванадесетото заседание на КН за конструктивните коментари и препоръки и увери, че УО няма да намали темпото си на работа. Напротив, ще се ускори темпа на верифициране на средства към края на годината за да бъде посрещнато успешно предизвикателството по отношение на правилото N+2/N+3.

УТВЪРДИЛ:

ДЕНИЦА НИКОЛОВА,
Председател на КН на ОПРР и
Ръководител на УО на ОПРР

Списък на текущи схеми за предоставяне на БФП, по които регулярно освобождаващият се финансов ресурс да бъде пренасочван към схема *BG161PO001/1.4-01/2007 "Ограничаване и предотвратяване на рисковете и щетите при пожари в градските агломерационни ареали"* в обхвата на Операция 1.4 „Подобряване на физическата среда и превенция на риска» до формиране на общ финансов ресурс по схемата в размер на **95 835 670 лв. /49 млн.евро/**

- BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”;
- BG161PO001/1.1-02/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна образователна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали” с конкретен бенефициент Министерство на образованието, младежта и науката;
- BG161PO001/1.1-03/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна социална инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали” с конкретен бенефициент Агенция за социално подпомагане;
- BG161PO001/1.1-04/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна инфраструктура на бюрата по труда, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали” с конкретен бенефициент Агенция по заетостта
- BG161PO001/1.1-05/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали” с конкретен бенефициент Министерство на културата
- BG161PO001/1.1-07/2009 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна инфраструктура на висшите училища в градските агломерации”;

- BG161PO001/1.1-09/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска образователна инфраструктура в градските агломерации”
- BG161PO001/1.1-12/2011 „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск”;
- BG161PO001/1.2-01/2011 „Подкрепа за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради”
- BG161PO001/1.4-02/2008 „Подкрепа за подобряване на градската среда”;
- BG161PO001/1.4-03/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”;
- BG161PO001/1.4-04/2009 „Подкрепа за дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища в градските агломерации”;
- BG161PO001/1.4-05/2009 „Подкрепа за интегрирано и устойчиво развитие чрез подобряване на градската среда”
- BG161PO001/1.4-06/2010 „Подкрепа за дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските агломерации”
- BG161PO001/1.4-07/2010 „Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие”
- BG161PO001/1.5-01/2010 „Подкрепа за интегриран градски транспорт в Община Бургас”.
- BG161PO001/1.5-02/2011 „Подкрепа за интегриран градски транспорт в Столична община”
- BG161PO001/1.5-03/2011 „Подкрепа за интегриран градски транспорт в 5-те големи града” с конкретни бенефициенти общините Варна, Плевен, Пловдив, Русе, Стара Загора
- BG161PO001/2.1-02/2007 „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа”
- BG161PO001/2.2-01/2011 „Подкрепа за развитие на критична, защитена, сигурна и надеждна обществена ИКТ инфраструктура” с конкретен бенефициент ИА „ЕСМИС”
- BG161PO001/2.3-01/2010 „Подготовка, проучвания и проектиране за изграждане на междусистемна газова връзка България - Сърбия” с

конкретен бенефициент Министерство на икономиката, енергетиката и туризма

- BG161PO001/3.1-01/2008 „Подкрепа за паметници на културата с национално и световно значение допринасящи за устойчивото развитие на туризма” с конкретен бенефициент Министерство на културата
- BG161PO001/3.1-02/2009 „Подкрепа за развитието на туристически атракции”
- BG161PO001/3.1-03/2010 „Подкрепа за развитието на природни, културни и исторически атракции”
- BG161PO001/3.1-04/2011 „Реставрация и консервация на дворец "Евксиноград" и прилежащия му парк” с конкретен бенефициент Министерски съвет
- BG161PO001/3.2-02/2011 „Подкрепа за развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите”
- BG161PO001/3.3-01/2008 „Подкрепа за ефективен национален маркетинг на туристическия продукт и подобряване на информационното обслужване” с конкретен бенефициент Министерство на икономиката, енергетиката и туризма
- BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”
- BG161PO001/4.1-02/2008 „Подкрепа за изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища”
- BG161PO001/4.1-03/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура на 178 малки общини”
- BG161PO001/4.1-04/2010 „Подкрепа за дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения в 178 малки общини”
- BG161PO001/4.2-01/2008 „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”